

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Start för Europeiska försvarsfonden

[COM(2017) 295 final]

(2018/C 129/09)

Föredragande: **Mihai IVAȘCU**Medföredragande: **Fabien COUDERC**

Remiss	Europeiska kommissionen, 4.8.2017
Rättslig grund	Artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt
Beslut av kommitténs presidium	16.6.2017
Ansvarigt organ	Rådgivande utskottet för industriell omvandling (CCMI)
Antagande av CCMI	16.11.2017
Antagande vid plenarsessionen	7.12.2018
Plenarsession nr	530
Resultat av omröstningen (för/emot/nedlagda röster)	179/2/5

1. Slutsatser och rekommendationer

1.1 EESK anser att Europeiska unionen måste ta större ansvar för sitt försvar och vara beredd och i stånd att avvärja yttre hot mot medborgarna och levnadssätt.

1.2 Den europeiska försvarshandlingsplanen och EU:s globala strategi lyfter fram hur viktigt det är för EU:s försvarsindustri att uppnå strategisk autonomi för att EU ska kunna bli en viktig och trovärdig aktör inom försvarssektorn. Europeiska försvarsfonden har som tydligt mål att stimulera samarbetet mellan medlemsstaterna inom forskning och teknisk utveckling och strategisk upphandling av militär kapacitet. Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att koppla samman forskning och teknisk utveckling med kapacitetsutveckling.

1.3 EESK anser att försvarsindustrin spelar en viktig roll i den europeiska ekonomin: 1,4 miljoner arbetstillfällen är beroende av den. Den bristande samordningen leder till kostnader på mellan 25 och 100 miljarder euro per år, vilket är oacceptabelt i en global och konkurrensutsatt miljö.

1.4 EESK rekommenderar starkt att medlemsstaterna och kommissionen använder Europeiska försvarsfonden för att behålla viktiga industriresurser på europeisk mark och se till att EU:s pengar används till europeisk forskning och utveckling samt för att köpa europeiska vapensystem.

1.5 EESK stöder en konkurrensinriktad strategi för Europeiska försvarsfonden som kommer att säkerställa tillgång för alla medlemsstater och finansiering av projekt som ger mervärde och spetsteknik.

1.6 Förutom att tillhandahålla finansiering för industrin bör kommissionen skapa en ram för bättre kommunikation mellan industriaktörer av alla storlekar i medlemsstaterna.

1.7 EESK välkomnar den särskilda uppmärksamhet som i det nuvarande förslaget ägnas små och medelstora företag, oavsett vilket land de kommer från. Små och medelstora företag är ofta källor till innovation inom sådana områden som informationsteknik, kommunikation (IKT) och it-säkerhet. EESK skulle också välkomna mekanismer, t.ex. bonussystem, som ökar små och medelstora företags gränsöverskridande samarbete.

1.8 Kommittén är fast övertygad om att det är nödvändigt att bygga upp en stark nyckelkapacitet för att stödja europeiska intressen. Denna måste fastställas av medlemsstaterna i enlighet med deras nationella försvarspolitik, europeiska mål och de skyldigheter som Natopartnerskapet medför.

1.9 EESK anser att den huvudsakliga tonvikten måste läggas på teknik som kan vara avgörande för att EU ska bli ledande med avseende på teknik. Detta kan åstadkommas genom att man upprättar en gemensam försvarsplanering och en nyckelkapacitetsplan.

1.10 EESK rekommenderar att tilldelningsförfarandet i samband med ansökningsomgångar beaktar obligatoriska höga sociala och miljömässiga standarder.

1.11 EESK anser att finansieringssystemen måste skilja sig från de system som används i andra sektorer med tanke på särdragen i försvarssektorn och misstankar om och rädsla för kunskapsutbyte mellan företag eller medlemsstater.

1.12 EESK anser att förvaltningen av Europeiska försvarsfonden ska fastställas så snart som möjligt och bör inbegripa Europeiska unionen, Europeiska försvarsbyrån och medlemsstaterna samt industrin. Kommissionen bör undersöka nya alternativ för att begränsa byråkratin i samband med genomförandet av Europeiska försvarsfonden. EESK anser också att Europaparlamentet bör få rapporter regelbundet så att det kan bedöma hur fonden fungerar.

1.13 EESK rekommenderar att man undersöker möjligheten att öka minimiantalet länder som deltar i ett stödberättigat projekt till tre, i takt med att Europeiska försvarsfondens program utvecklas.

1.14 Om man maximerar antalet medlemsstater som är involverade i Europeiska försvarsfonden kommer detta att minska redundansen och främja standardisering av logistik och undersystem. Därigenom undviker man också en dubblering av nuvarande Nato-standarder och minskar fragmenteringen i fråga om vapensystem. För alla projekt som tilldelats finansiering bör därför Europeiska försvarsbyrån och det utvalda industrikonstortiet samarbeta nära i ett tidigt skede av utvecklingen för att fastställa gemensamma normer och standarder.

1.15 Kommittén hyser tvivel när det gäller "rimliga förväntningar" på att ett projekt ska leda fram till förvärv, med tanke på att militär forskning är full av exempel på projekt som utvecklats men som inte lett till förvärv från staternas sida. EESK efterlyser tydliga bestämmelser om åtaganden att köpa framgångsrikt utvecklad kapacitet.

1.16 EESK anser att det bör vara möjligt att utnyttja utbildningsprogram som samfinansieras av Europeiska unionen i ett tidigt skede av utvecklingen av projekt som finansieras genom kapacitetsdelen. Kvalificerad arbetskraft är avgörande för utvecklingen av avancerad teknik på försvarsområdet.

1.17 Som företrädare för det organiserade civila samhället är kommittén beredd att tillhandahålla expertis och samråd i alla frågor som rör de ekonomiska och sociala aspekterna av Europeiska försvarsfonden.

2. Bakgrund till yttrandet, inklusive lagförslaget i fråga

2.1 Europa står inför en extraordinär situation när det gäller den geopolitiska omgivningen. Den tilltagande instabiliteten på den internationella arenan har skapat en känslig säkerhetssituation som genererar många hot, både konventionella och okonventionella. Europas medborgare kräver att alla medel som står till buds ska användas för att ta itu med dessa utmaningar.

2.2 För att bekräfta sin roll på den internationella scenen måste Europa vara i stånd att motverka externa hot på ett effektivt och oberoende sätt. I den nuvarande geopolitiska situationen är det av avgörande betydelse för säkerheten och välbefinnandet för Europas medborgare att utöva inflytande i Mellanöstern och i Afrika.

2.3 Under 2014 avsatte EU-27 cirka 2 miljarder euro till forskning och teknisk utveckling (FoTU) på försvarsområdet, efter en stadig minskning med 27 % sedan 2006, och FoTU-utgifterna inom ramverk för samverkan minskade med mer än 30 %. Samtidigt lade Förenta staterna 9 miljarder euro per år på forskning och teknisk utveckling på försvarsområdet, Ryssland fördubblade sina FoU-utgifter på området mellan 2012 och 2014 och den senaste tidens uppgifter visar att Kina också ökade sina investeringar i FoU på försvarsområdet⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Europaparlamentets studie "The Future of EU defence research", 2016. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/535003/EXPO_STU\(2016\)535003_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2016/535003/EXPO_STU(2016)535003_EN.pdf)

2.4 Europeiska försvarsfondens roll, som en del av den europeiska handlingsplanen på försvarsområdet ⁽²⁾, är att hjälpa medlemsstaterna att samordna och bättre använda de pengar de är villiga att satsa på försvaret, genom att undvika dubbelarbete, från forskning och utveckling till förvärv av försvarskapacitet. EESK har redan uttryckt sitt stöd för inrättandet av en europeisk försvarsunion och välkomnat inrättandet av en gemensam europeisk försvarsfond ⁽³⁾.

2.5 Europeiska försvarsfonden har två åtskilda men kompletterande delar: en forskningsdel och en kapacitetsdel, som båda samordnas av en samordningsstyrelse. Forskningsdelen kommer att finansieras helt ur EU:s budget och kommer att främja samarbetsprojekt för utveckling av försvarskapacitet, i enlighet med den överenskommelse som nåddes av medlemsstaterna. Kapacitetsdelen kommer i huvudsak att finansieras genom bidrag från medlemsstaterna.

2.6 EESK konstaterar att det i den rådande säkerhetsmiljön som domineras av terroristattacker på europeisk mark, hybridkrigföring och it-attacker, är allt svårare att skilja mellan inre och yttre säkerhet, som blir mer och mer beroende av varandra.

3. Förhållandet mellan Europeiska försvarsfonden och den europeiska försvarsindustrin: utmärkande aspekter

3.1 Försvarskapaciteten och förmågan att försvara våra yttre gränser är starkt kopplade till en stark industriell bas. Kommittén rekommenderar därför att åtgärder som vidtas på europeisk nivå till stöd för det kollektiva försvaret måste ge industrin möjlighet att stanna kvar på europeisk mark. Affärsstrategier kan driva försvarsindustrier att välja underleverantörer utanför EU och därmed förlägga en del av sina leveranskedjor utanför EU:s gränser. Enligt EESK:s mening bör användningen av europeiska medel för att stödja utländska entreprenörer vara så begränsad som möjligt, och företagens val bör inte undergräva den strategiska autonomi.

3.2 Europeiska försvarsfondens främsta prioritering bör vara att öka den europeiska industrins konkurrenskraft och samtidigt utveckla teknik som är avgörande för den europeiska försvarssektorns existens och oberoende.

3.3 Artificiell intelligens, stordata och molnbaserade tekniker, it-angrepp, obemannade fordon, hybridfordon och gränsöverskridande hot etc. leder till att försvarssektorn går igenom en fullkomlig revolution. De nya teknikformerna och hoten kräver nya typer av motåtgärder. En sak är säker: Vi kan bättre ta itu med dessa utmaningar och förebygga dem genom att samarbeta. Det behövs ett mer systematiskt samarbete, tillsammans med gemensamma insatser för att utveckla teknik och samordnade insatser i fråga om inköpskapacitet.

3.4 EESK vill peka på de starka ekonomiska incitamenten för ökat samarbete. Mer än 1,4 miljoner högkvalificerade personer är sysselsatta direkt eller indirekt inom försvarsindustrin, och varje investerad euro ger en avkastning på 1,6. Bristen på samordning på detta område kostar Europa mellan 25 och 100 miljarder euro per år ⁽⁴⁾.

3.5 Denna brist på samarbete leder till ett stort antal överflödiga vapensystem, avsaknad av stordriftsfördelar inom försvarsindustrin, samt minskad insatsförmåga för våra väpnade styrkor. Det finns 178 olika vapensystem i EU jämfört med 30 i Förenta staterna. Det finns 17 olika stridsvagnstyper i EU medan Förenta staterna bara har en. Detta visar att det finns en tydlig ineffektivitet i försvarsbudgetarnas användning samt brister när det gäller försvarsutrustningens driftskompatibilitet.

3.6 EESK erinrar om att kvalificerad arbetskraft är grundläggande för effektiv forskning och teknik på försvarsområdet. Ambitiös och gedigen utbildning och yrkesutbildning inom försvarsindustrin är avgörande för framgångsrika projekt som syftar till att uppnå teknisk spetskompetens.

3.7 EESK vill påpeka att det finns tidigare exempel på gemensamt militärt samarbete på områdena forskning och förvärv som visat sig framgångsrika. Eurofighter Typhoon, Meteormissilen, Horizonklassjagaren och FREMM-fregatten är bara några exempel på denna typ av projekt.

⁽²⁾ COM(2016) 950 final

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1509002700389&uri=CELEX:52016DC0950>

⁽³⁾ EESK:s yttrande CCMI/149 om en europeisk försvarshandlingsplan (EUT C 288, 31.8.2017, s. 62).

⁽⁴⁾ *Defending Europe. The case for greater EU cooperation on security and defence* https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/defending-europe-factsheet_en.pdf

3.8 Kommittén anser att det är oklart hur medlemsstater som engagerar sig i ett utvecklingsprojekt kan styrka att det finns rimliga förväntningar på att utvecklingen kommer att leda till förvärv, med tanke på att militär forskning är full av exempel på projekt som utarbetats och därefter inte förvärvats av staterna ⁽⁵⁾. Möjligheten att samfinansiera den tidiga utvecklingsfasen för ny kapacitet med medel från EU:s budget syftar till att minska industriella risker, men detta kan endast uppnås om kunder åtar sig att köpa framgångsrikt utvecklad kapacitet.

3.9 Tillsammans har de 28 medlemsstaterna världens näst största försvarsbudget. Medan alla stormakter har ökat sina försvarsutgifter minskade dock EU-27 sina försvarsutgifter med nästan 11 % från 2005 till 2015 ⁽⁶⁾. Endast fyra av de 28 medlemsstaterna når Natos utgiftsmål på 2 % av BNP. Utgifterna för försvarsrelaterad forskning och teknik har minskat betydligt i de nationella budgetarna. Mellan 2006 och 2013 minskade utgifterna för försvarsrelaterad forskning och teknik i de 27 medlemsstater som deltar i Europeiska försvarsbyrån med 27 % ⁽⁷⁾.

3.10 EESK anser att man måste ta itu med problemet med brittiskbaserade försvarsindustriföretag i ett tidigt skede, med tanke på deras intresse för europeiska utvecklingsprogram och Storbritanniens framträdande roll på försvarsområdet. EU har ett intresse av att ha fortsatt tillgång till brittiskt kunnande.

3.11 Även om kommissionen tillhandahåller forskningsdelens finansiering kommer det att vara medlemsstaterna som beslutar om och investerar i kapacitetsupphandlingen. I hela detta system är det i själva verket industrin som bedriver både forskningen och utvecklingen och utvecklar försvarskapaciteten. Förutom att tillhandahålla finansiering för industrin bör kommissionen enligt EESK:s mening skapa en ram för bättre kommunikation mellan alla industriaktörer som är involverade i EU:s försvarssektor.

4. Deltagare: stora aktörer och små och medelstora företag

4.1 EESK anser att medlemsstaterna kommer att spela en avgörande roll när det gäller att utveckla säkerheten och att inget av de aktuella initiativen på europeisk nivå kommer att ändra på detta.

4.2 EESK anser att Europeiska försvarsfonden endast bör vara ett konkurrensdrivet program i vilket de mest relevanta och konkurrenskraftiga projekten finansieras oberoende av geografiska eller sociala aspekter. Man måste emellertid vidta åtgärder för att garantera en rättvis tillgång för alla medlemsstater och uppmuntra mindre företag att gå samman i gränsöverskridande samarbete.

4.3 EESK anser att små och medelstora företag spelar en central roll i vår ekonomi. Främjandet av små och medelstora företag och andra medelstora börsnoterade företag inom försvarsindustrin är välkommet. Vidare ligger uppstarts företag och små företag ofta bakom innovationer på spetskompetensområden såsom informationsteknik och kommunikation samt it-säkerhet. EESK stöder starkt detta och anser att det är ytterst viktigt att lika möjligheter för alla små och medelstora företag, oavsett vilket land de kommer från, är det främsta målet.

4.4 EESK:s uppfattning är att Europeiska försvarsfonden har utformats för att stödja den europeiska försvarsindustrins konkurrenskraft. Europeiska kommissionen bör visserligen främja ett inkluderande tillvägagångssätt i fondens verksamhet, men den bör inte användas som en regional utvecklingsfond. Detta skulle kunna leda till att resurser sprids ut för mycket och inte ger önskat resultat när det gäller att motverka fragmenteringen av de europeiska försvarssystemen.

4.5 När det gäller den inkluderande aspekten bör fonden inte utformas endast för stora aktörer. En betydande andel av fonden bör vara avsedd för små och medelstora företag, bland annat genom att man identifierar mindre projekt. EESK skulle också välkomna mekanismer, till exempel ett bonussystem, som ökar små och medelstora företags gränsöverskridande samarbete.

4.6 Kommittén är införstådd med skälen till att EU till 100 % finansierar forskning och teknik på försvarsområdet, i motsats till traditionell samfinansiering av civil verksamhet från EU. Det mycket begränsade antalet kunder (huvudsakligen nationella försvarsministerier) gör det svårt för industrin att avskrika risker förknippade med utvecklingen av en ny produkt

⁽⁵⁾ Ett exempel på detta är Northrop Grumman X-47B, som utvecklades för den amerikanska flottan. Trots inledande framgångar och testflygningar ansåg Förenta staterna:s flotta att programmet var alltför kostsamt och inte tillräckligt diskret, och programmet lades till slut ned med en total programkostnad på 813 miljoner US-dollar.

⁽⁶⁾ Stockholms internationella fredsforskningsinstituts databas över militära utgifter 2005–2015 <https://www.sipri.org/databases/milex>

⁽⁷⁾ COM(2016) 950 final

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1509002700389&uri=CELEX:52016DC0950>

på en mer förutsägbar marknad. Oavsett om den framtida fonden kommer att ingå i samma ram som andra forskningsfonder inom nästa fleråriga budgetram eller ej måste dessa särdrag beaktas.

4.7 Det är vår fasta övertygelse att Europeiska försvarsfonden kommer att vara ett starkt incitament för medlemsstaterna att "köpa europeiskt" i samband med framtida försvarsupphandlingar och därmed garantera ekonomisk utveckling och skydda det kunnande och den industriella bas som behövs för att upprätthålla en övergripande militär kapacitet. EESK välkomnar tanken att medlemsstaterna bör åta sig att förvärva teknik och kapacitet som är ett resultat av framgångsrika forsknings- och teknikprojekt med koppling till Europeiska försvarsfonden.

5. Gemensam försvarsplanering och en nyckelkapacitetsplan

5.1 EESK rekommenderar att medlemsstaterna, tillsammans med kommissionen och Europeiska försvarsbyrån, upprättar en gemensam försvarsplanering och en nyckelkapacitetsplan i syfte att identifiera forsknings- och teknikrelaterade prioriteringar samt nödvändig militär kapacitet, för såväl medlemsstaterna som det europeiska försvaret.

5.2 Erfarenheten av denna typ av program är mycket begränsad (i princip endast pilotprojektet och inledningen av den förberedande åtgärden), och Europeiska unionen har inte utarbetat sitt förslag på grundval av tydliga indikatorer och har ännu inte en tydlig nyckelkapacitetsplan. En sådan plan kommer att utarbetas under 2018.

5.3 Nyckelkapacitetsplanen bör säkerställa att EU går i riktning mot strategisk autonomi och fastställa vilken teknik som behöver utvecklas för att EU ska kunna behålla sin ledande ställning på nyckelkapacitetsområden och bryta sitt beroende av externa aktörer. EESK anser att utvecklingen av teknik och kapacitet som går bortom de enskilda medlemsstaternas behov är avgörande för Europeiska försvarsfondens framgång.

5.4 EESK är en stark anhängare av en kapacitetsdriven strategi för forskning. Därför anser vi att all forskning som bedrivs inom ramen för Europeiska försvarsfonden måste fokusera på den nyckelkapacitet som behövs för att Europa ska kunna agera och besluta fritt.

5.5 Teknisk överlägsenhet är avgörande i den rådande säkerhetssituationen. EESK anser därför att Europeiska försvarsfonden, och i synnerhet det europeiska försvarsforskningsprogrammet, måste säkerställa att Europa fortfarande ligger i framkant inom militär forskning. Att avsätta resurser till teknikdemonstratorer, som kommer att stödja framtida gemensamma program, skulle kunna vara till hjälp i detta avseende.

5.6 EESK anser att man vid utarbetandet av nyckelkapacitetsplanen måste planera och beakta teknikens hela livscykel. Dessutom måste forskning och utveckling samt kapacitetsutveckling samplaneras och samordnas mellan EU och medlemsstaterna, och våra skyldigheter när det gäller Nato-partnerskapet måste beaktas.

6. Investeringsområden och finansieringsprogram

6.1 Europeiska kommissionen föreslår en ambitiös tilldelning av medel till Europeiska försvarsfondens båda delar:

- 90 miljoner euro från 2017 till 2020 till den förberedande åtgärden.
- 500 miljoner euro per år till det europeiska försvarsforskningsprogrammet.
- 500 miljoner euro 2019 och 2020 till det europeiska försvarsindustriella utvecklingsprogrammet.
- 1 miljard euro per år från och med 2021 inom ramen för nästa fleråriga budgetram.

6.2 EESK anser att investeringar måste inriktas på teknik som är avgörande för EU:s försvar, ett område där vi är – eller håller på att bli – beroende av externa leverantörer. EESK anser också att den huvudsakliga tonvikten måste läggas på teknik som kan vara avgörande för att EU ska bli ledande inom teknik på olika områden.

6.3 EESK stöder separat finansiering av de två delarna – EU-finansiering för forskningsdelen och medel från medlemsstaternas budgetar för kapacitetsdelen. EESK har redan framfört sin åsikt att "så länge unionen inte har sin egen rörliga inkomst förblir upphandlingen av de väpnade styrkornas militära kapacitet medlemsstaternas ansvar. [...] EESK erinrar om att EU:s budget enligt artikel 41 i EU-fördraget inte får användas för att finansiera militära operationer. En

avvikelse från denna princip skulle även stå strid med den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik (artikel 42.1 i EU-fördraget)⁽⁸⁾.

6.4 EESK rekommenderar att Europeiska försvarsfonden används som ett finansiellt verktyg för att stödja kapacitetsutvecklingen på områden där den europeiska försvarsindustrin för närvarande är beroende av externa källor. Utvecklingen av denna kapacitet i Europa kommer att möjliggöra mer strategiska alternativ och samtidigt tillföra sektorn viktig kunskap, teknik och sysselsättning.

6.5 EESK anser att den föreslagna finansieringsnivån för Europeiska försvarsfondens forskningsdel kommer att möjliggöra betydande incitament för innovativ forskning. Detta kommer att göra EU till den fjärde största finansiären av försvarsrelaterad forskning i Europa, men den denna fond får dock inte inverka negativt på andra viktiga europeiska utvecklingsprojekt.

6.6 EESK anser att utformningen av Europeiska försvarsfondens finansieringsmetoder är ytterst viktig, i syfte att garantera ett fullt åtagande från industrin och främja etableringen av produktiva konsortier där så många medlemsstater som möjligt är involverade. Finansieringssystemen måste skilja sig från dem som används i andra verksamhetssektorer, med tanke på försvarssektorns särdrag och misstankarna och farhågorna om kunskapsutbyte mellan företag eller medlemsstater.

7. Förvaltning

7.1 Det framgår inte klart av kommissionens förslag vilken typ av förvaltning Europeiska försvarsfonden kommer att ha. EESK anser att detta måste fastställas tydligt så snart som möjligt, och att Europeiska unionen, Europeiska försvarsbyrån, medlemsstaterna och industrin bör ingå.

7.2 EESK menar att diskussionerna mellan medlemsstaterna bör intensifieras för att nå en överenskommelse om Europeiska försvarsfondens förvaltningsmodell, med beaktande av fondens båda delar och även nästa fleråriga budgetram. Även om det framställs som ännu ett forsknings- och utvecklingsprogram framhåller kommittén att försvarssektorn är unik och har flera särdrag som måste omfattas av olika men tydliga regler. Man måste komma överens om dessa regler så snart som möjligt.

7.3 EESK vill också fästa uppmärksamhet vid det faktum att de två delarna bör samordnas noga med andra nationella och internationella program där medlemsstaterna deltar.

7.4 Även om kriteriet avseende tre företag från två medlemsstater förefaller lämpligt i nuläget anser EESK att tre länder bör vara minimikravet när programmet väl går in i en mer inarbetad fas, för att främja större samverkans effekter mellan medlemsstaterna.

7.5 Projekt som finansieras av Europeiska försvarsfonden, oavsett om det sker inom ramen för forsknings- eller kapacitetsdelen, inbegriper offentliga medel. Kommissionen bör försäkra sig om att man vid anbudsförandet endast väljer ut de mer konkurrenskraftiga projekten, och samtidigt tar hänsyn till höga sociala och miljömässiga standarder på basis av objektiva kriterier.

7.6 EESK befarar att överdriven byråkrati kommer att stå i vägen för Europeiska försvarsfondens praktiska tillämpning, och rekommenderar att andra alternativ undersöks på detta område i takt med att Europeiska försvarsfonden utvecklas.

7.7 Kommittén betonar, i egenskap av det EU-organ som företräder det organiserade civila samhället, att den är redo att delta i samråd om Europeiska försvarsfondens genomförande och alla frågor som rör den nya europeiska forskningspolitikens ekonomiska, sociala och forskningsrelaterade aspekter.

8. Standardisering

8.1 EESK anser att gemensamma program med inriktning på ömsesidigt erkända behov inte bara kommer att minska antalet överlappande system, utan också främja ökad standardisering av delsystem och logistik.

⁽⁸⁾ EUT C 288, 31.8.2017, s. 62.

8.2 När det gäller riktmärken är det viktigt att se den övergripande bilden, vilket innebär att man inte bara bör beakta medlemsstaternas nationella forskningsprogram utan också den utveckling som våra Nato-partner ligger bakom på olika områden.

8.3 EESK rekommenderar starkt att kommissionen tillsammans med Europeiska försvarsbyrån och medlemsstaterna fastställer prioriterade områden för gemensam utveckling. Detta kan endast åstadkommas genom att man enas om en gemensam definition av behov och en ökad standardisering.

8.4 Syftet med fonden är att effektivisera och rationalisera de nationella försvarsutgifterna, inte att ersätta dem. Detta kommer endast att uppnås om man lyckas bevisa Europeiska försvarsfondens mervärde genom att genomföra projekt som inte skulle kunna utföras mer effektivt och till en lägre kostnad av medlemsstaterna själva. Fonden bör utgöra ett incitament för bättre samarbete. Endast på så sätt kommer den att förebygga en ökning av antalet olika vapensystem.

8.5 EESK välkomnar att man utvecklar gemensamma standarder⁽⁹⁾, och samtidigt undviker överlappningar mellan befintliga standarder, särskilt Natos. Med 178 olika identifierade vapensystem i Europa skulle en forskningsprioritering vara att fastställa gemensamma europeiska standarder och gränssnitt för att koppla samman de befintliga standarderna och gränssnitten så mycket som möjligt och förbereda de framtida systemen. Genom att följa sådana standarder skulle medlemsstaterna få råd att utveckla lösningar som är kompatibla i hela Europa.

8.6 Frågan om standarder är särskilt viktigt för delsystem. Nyutvecklade produkter kommer utan tvivel att skapa en standard på EU-nivå, men befintliga delsystem som kan komma att integreras i sådana produkter bör i viss mån också baseras på gemensamma standarder. EESK anser att detta skulle öka driftskompatibiliteten och således minska vapensystemens fragmentering.

Bryssel den 7 december 2017.

Georges DASSIS
*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

⁽⁹⁾ EUT C 288, 31.8.2017, s. 62.